

Makars inkomsttaxeringar har handlagts vid olika skattekontor

Anmälan

I en anmälan, som kom in till JO den 16 december 2005, klagade AA på Skatteverkets handläggning av hans och hans hustrus inkomsttaxeringar. Av anmälan och därtill fogade handlingar framgick i huvudsak följande.

AA och dennes hustru BB sålde under 2004 sin fastighet och flyttade till ett nyuppfört hus. Försäljningen redovisades på identiskt sätt i makarnas inkomstdeklarationer. Båda makarna begärde uppskov med beskattningen av försäljningen. BB:s deklaration, som handlades vid skattekontoret i Västerås, godtogs utan avvikelser medan AA:s deklaration, som handlades vid skattekontoret i Sala, togs ut för granskning. I ett grundläggande beslut om årlig taxering m.m. den 24 november 2005 avvek Skatteverket från AA:s deklaration bl.a. såtillvida att redovisade förbättringskostnader inte godtogs fullt ut.

AA var bl.a. kritisk mot att taxeringarna inte hade handlagts av samma handläggare. Han gjorde också gällande att hans taxering i flera avseenden hade handlagts på ett undermåligt sätt. AA inkom den 19 respektive 30 december 2005, den 7 mars samt den 21 april 2006 med skrivelser med ytterligare synpunkter på Skatteverkets handläggning.

Utredning

I en skrivelse den 6 mars 2006 anmodades Skatteverket att yttra sig över vad AA anfört om att hans och hustruns deklarationer inte hade handlagts av samma tjänsteman och, för det fall det saknades rutiner för detta, vad som kunde göras för att undvika oönskade följder som att makars deklarationer av samma fastighetsförsäljning behandlas olika.

I ett remissvar den 16 juni 2006 hänvisade Skatteverket, genom skattedirektören CC vid huvudkontoret, till skattekontoret Västerås skriftliga redogörelse för handläggningen av ärendena. Denna redogörelse har inte tagits med i detta referat.

Huvudkontoret anförde för egen del följande.

Skatteverkets bedömning

Av utredningen i ärendet framgår att både AA:s och hans makas deklarationer fallit ut för granskning. Dåvarande Västeråsregionen hade av administrativa skäl valt att koncentrera kontrollen av fastighetsförsäljningar till skattekontor Västerås, men då detta kontor hade verksamhet på flera platser hamnade makarnas deklarationer på skilda håll.

Av utredningen i ärendet framgår vidare att skriftväxling inletts avseende AA:s deklaration. I fråga om AA:s makas deklaration genomfördes inte någon utredning av fastighetsförsäljningen under taxeringsperioden av tidsskäl. Hon hade yrkat på uppskov med beskattning av realisationsvinsten som uppkom i samband med fastighetsförsäljningen. Uppskovet registrerades och ett meddelande om detta skickades till henne den 16 augusti 2005. Slutskatteuppgifter togs ut under ordinarie tid den 16 augusti 2005. Hennes deklaration skickades därefter tillbaka till Skattekontor Eskilstuna (Katrineholmskontoret) för arkivering.

När slutskatteuppgifterna avseende AA:s maka togs ut maskinellt var inte utredningen av hans deklaration färdig. Grundläggande beslut om årlig taxering m.m. för AA fattades den 24 november 2005. Kopia av det grundläggande beslutet för AA skickades som kontrolluppgift till skattekontor Eskilstuna (Katrineholmskontoret) den 7 december 2005 för att detta kontor skulle kunna initiera en omprövning av AA:s makas deklaration avseende fastighetsförsäljningen. Detta för att makarnas deklarationer skulle behandlas lika. Ett övervägande om omprövning av hennes inkomsttaxering för 2005 skickades ut den 12 december 2005.

Skatteverket ombildades den 1 januari 2004 genom att skattemyndigheterna och Riksskatteverket (RSV) slogs ihop till en enda myndighet, Skatteverket. Skatteverket är numera indelat i regioner. Ett av syftena med bildandet av Skatteverket är att öka möjligheterna att utjämna resurser och omfördela arbetsuppgifter inom landet. Den nya ordningen med en enda myndighet är alltså tänkt att ge verket möjligheter att fördela och sammanföra ärenden över landet i en helt annan utsträckning än tidigare (prop. 2002/03:99). Avsikten med den nya organisationen är å andra sidan inte att handläggningen av den enskildes deklarationer ska påverkas negativt.

Skatteverket har organiserat sin verksamhet så att den som är lämpad handlägger ett ärende. Att i förväg bestämma att två eller flera personer ska granskas av samma handläggare är inte möjligt med hänsyn till att Skatteverket i planeringsfasen inte bestämmer vilka personer som ska granskas. Det är vilka företeelser och vilka volymer som ska granskas som bestäms i förväg.

Handläggningen av taxeringsärenden sker som huvudprincip för varje person för sig. Personer som i sina deklarationer lämnat bilagor med samma innehåll kan därför komma att handläggas på olika platser i landet och även vid olika tidpunkter under taxeringsperioden. Det kan som i förevarande ärende röra makar som redovisat en fastighetsförsäljning där granskningen förlagts till ett skattekontor som har verksamhet på flera platser. Det kan även som exempel röra en syskonskara som är spridd över hela landet som säljer en ärvd fastighet eller en grupp människor spridd över hela landet som säljer ett gemensamt fritidshus i fjällvärlden.

Granskningen kan även vara förlagd till olika delar av taxeringsperioden eftersom granskningen under den första tiden inriktas på löntagare som e-deklarerat för att sedan övergå till löntagare som pappersdeklarerat för att till slut avse näringsidkare.

Även om, som i detta fall, makars deklarationer handläggs av olika skattekontor är det viktigt att behandlingen av de som lämnat samma uppgifter till slut blir lika. När ett beslut fattas som berör andra, t.ex. makar som lämnat bilagor med samma innehåll, skickas därför ett upprättat kontrollmeddelande till berörda skattekontor för att de ska kunna utreda och eventuellt ompröva taxeringen för de andra som berörs. Ett sådant följdbeslut fattas normalt under taxeringsperioden. När ett beslut som i detta fall, efter skriftväxling, fattas mycket sent under taxeringsperioden kan det

dock vara svårt att hinna med att fatta följdbeslutet under taxeringsperioden. Ett sådant beslut får då fattas efter taxeringsperioden i enlighet med 4 kap. 14 § första stycket TL.

I förevarande fall har en kopia av det grundläggande beslutet för AA skickats som kontrolluppgift till skattekontor Eskilstuna (Katrineholmskontoret) den 7 december 2005. Utredning och omprövning av AA:s makas taxering har därefter påbörjats.

Enligt Skatteverkets uppfattning är rutinen att skicka kopior på fattade beslut som kontrollmeddelande till andra kontor och regioner som upplysning och signal för utredning av annans deklaration en väl etablerad handläggning som ger tillräckliga garantier för att t.ex. makars deklarationer behandlas likformigt.

AA kommenterade remissvaret.

Bedömning

Frågan i ärendet är om det var fel av Skatteverket att fördela AA:s och hans makas taxeringsärenden, som bl.a. innefattade en försäljning av gemensamt ägd fastighet, på olika skattekontor.

Före den 1 januari 2001 utgjordes skatteförvaltningen av flera sinsemellan fristående skattemyndigheter samt Riksskatteverket, som bl.a. hade en lednings- och samordningsfunktion. Fr.o.m. den 1 januari 2004 utgör de tidigare skattemyndigheterna och Riksskatteverket en myndighet – Skatteverket. Syftet med reformen var att öppna möjligheter att ta till vara befintliga resurser på ett bättre sätt än tidigare och att undanröja de organisatoriska hinder som upplevdes hämma verksamhetsutvecklingen (prop. 2002/03:99 s. 1).

Handläggningen av AA:s och dennes makas inkomsttaxeringar kan sägas vara ett utslag av skatteförvaltningens nya organisation, där det i princip är Skatteverket ensam som bestämmer var ett ärende lämpligast – utifrån Skatteverkets perspektiv – kan handläggas. Jag har full förståelse för att den fördelning som därvid sker av ärenden mellan olika skattekontor och olika handläggare i vissa fall kan upplevas som ologisk för den enskilde. Jag kan också för egen del anse att makarna AA och BB:s taxeringar med fördel kunde ha handlagts i ett sammanhang och av samma handläggare (jfr a. prop., s. 221, där vissa samordningsfördelar omnämns). Jag anser emellertid inte att Skatteverkets handläggning i något formellt avseende varit felaktig eller olämplig. Risken för att ”lika fall” bedöms olika synes också eliminerad genom det av Skatteverket beskrivna förfarandet att skicka kopior av beslut till de skattekontor som berörs. Jag kan som en parentes nämna att ett liknande förfarande tidigare var författningsreglerat. I den år 1991 upphävda 22 § taxeringsförordningen (1957:513) föreskrevs således att taxeringsnämnderna i viss angiven omfattning skulle samråda och att en taxeringsnämnd i vissa fall skulle underrätta andra taxeringsnämnder om taxeringsbeslut som den fattat (se även JO 1982/83 s. 267, särskilt s. 297 f.).

Vad AA i övrigt har framfört föranleder inte någon åtgärd eller något uttalande från min sida.